

OBSAH

Seznam zkratek	7
Předmluva	9
Úvod	11
Díl I.	
Obecná část	13
1 Historický vývoj občanského práva	15
1.1 Římské právo	15
1.2 Středověk	16
1.3 Novověk	16
1.4 Československá republika	17
1.5 Situace po roce 1989	18
1.6 Česká republika	19
1.7 Závěr	20
2 Pojem, předmět a základní zásady občanského práva	21
3 Systém občanského práva	27
4 Občanskoprávní skutečnosti	28
4.1 Pojem a druhy	28
4.2 Právní úkony	30
4.2.1 Druhy právních úkonů	31
4.2.2 Vznik právních úkonů	33
4.2.3 Náležitosti právních úkonů	34
4.2.4 Obsah právních úkonů	36
4.2.5 Následky právních úkonů	37
4.3 Jiné právní skutečnosti	40
4.4 Význam času jako právní skutečnosti	40
5 Občanskoprávní vztahy	47
5.1 Charakteristika občanskoprávního vztahu a jeho druhy	47
5.2 Prvky občanskoprávního vztahu	48
5.2.1 Subjekty občanskoprávních vztahů	49
5.2.1.1 Nadace a nadační fond	53
5.2.1.2 Obecně prospěšná společnost	56
5.2.1.3 Zájmová sdružení právnických osob	58
5.2.2 Objekt (předmět) občanskoprávního vztahu	60
5.2.3 Obsah občanskoprávního vztahu	63

5.2.4 Vymezení některých pojmu.....	63
5.3 Ochrana občanskoprávních vztahů.....	64
6 Ochrana osobnosti	69
6.1 Subjekt všeobecného osobnostního práva.....	70
6.2 Předmět všeobecného osobnostního práva	70
6.3 Omezení všeobecného osobnostního práva	73
6.4 Odpovědnost za porušení všeobecného osobnostního práva	73
Díl II	
Práva věcná	77
1 Vlastnické právo	79
1.1 Pojem vlastnického práva	79
1.2 Obsah vlastnického práva	79
1.2.1 Úprava sousedských vztahů	80
1.3 Nabývání vlastnického práva	81
1.3.1 Nabývání smlouvou.....	82
1.3.2 Nabývání děděním	83
1.3.3 Nabývání rozhodnutím státního orgánu.....	83
1.3.4 Nabývání na základě jiných skutečností stanovených zákonem	83
1.4 Ochrana vlastnického práva	85
1.5 Zánik vlastnického práva	87
1.6 Katastr nemovitostí.....	87
1.7 Spoluživectví	93
1.8 Podílové spoluživectví.....	94
1.9 Společné jmění manželů.....	97
2 Právo držby	107
3 Věcná práva k věci cizí.....	109
3.1 Věcná břemena	109
3.2 Zástavní právo.....	112
3.3 Zadržovací právo	119
Díl III	
Závazkové právo	123
1. Závazkové právo – obecná část	125
1.1 Pojem a charakteristika závazkových vztahů.....	125
1.2 Prvky závazkového právního vztahu	126
1.3 Druhy závazkových vztahů	130
1.3.1 Spotřebitelské smlouvy	133
1.3.2 Spotřebitelský úvěr	135

1.4 Změny závazkových vztahů.....	139
1.4.1 Pojem a druhy změn závazků	139
1.4.2 Charakteristika jednotlivých případů změn závazků.....	140
1.5 Zajištění závazků	144
1.5.1 Pojem a funkce zajištění závazků	144
1.5.2 Způsoby zajištění závazků.....	146
1.5.2.1 Smluvní pokuta	146
1.5.2.2 Ručení	147
1.5.2.3 Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů.....	150
1.5.2.4 Zástavní smlouva	151
1.5.2.5 Zajišťovací převod práva	151
1.5.2.6 Zajištění postoupením pohledávky.....	151
1.5.2.7 Jistota.....	152
1.5.2.8 Uznání dluhu.....	152
1.6 Zánik závazků	153
1.6.1 Pojem a druhy zániku závazků	153
1.6.2 Jednotlivé druhy zániku závazků.....	155
1.6.2.1 Splnění dluhu.....	155
1.6.2.2 Další druhy zániku závazků	160
2 Závazkové právo – zvláštní část.....	172
2.1 Kupní smlouva.....	172
2.2 Darovací smlouva	184
2.3 Smlouva o dílo	187
2.4 Nájemní smlouva	195
2.4.1 Obecný výklad.....	195
2.4.2 Nájem bytu.....	200
2.4.2.1 Pojem a vznik nájmu bytu	200
2.4.2.2 Práva a povinnosti nájemce a pronajímatele.....	202
2.4.2.3 Zánik nájmu bytu.....	205
2.4.2.4 Bytová náhrada.....	209
2.4.2.5 Společný nájem bytu.....	210
2.4.2.6 Nájem obytných místností v zařízeních určených k trvalému bydlení.....	212
2.4.3 Nájem a podnájem nebytových prostor.....	213
2.4.4 Podnikatelský nájem movitých věcí	214
2.5 Příkazní smlouva	215
2.5.1 Smlouva o obstarání věci	217
2.5.2 Smlouva o obstarání prodeje věci.....	219
2.6 Jednatelství bez příkazu	220
2.7 Smlouva zprostředkovatelská.....	221
2.8 Pojistná smlouva.....	223

2.8.1 Obecný výklad.....	223
2.8.2 Pojem a vznik pojistných smluv.....	225
2.8.3 Obsah pojistných smluv.....	226
3 Odpovědnost za škodu a za bezdůvodné obohacení.....	232
3.1 Odpovědnost za škodu.....	232
3.1.1 Obecný výklad	232
3.1.2 Předcházení škodám	233
3.1.3 Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu	233
3.1.4 Subjekty odpovědnosti za škodu.....	238
3.1.5 Obsah, rozsah a způsob náhrady	239
3.1.6 Jednotlivé případy odpovědnosti za škodu.....	243
3.2 Odpovědnost za bezdůvodné obohacení	255
3.2.1 Obecný výklad.....	255
3.2.2 Jednotlivé případy bezdůvodného obohacení	256
3.2.3 Právní následky získání bezdůvodného obohacení.....	257
Díl IV	
Dědictké právo.....	263
1 Dědictké právo	265
1.1 Obecný výklad.....	265
1.1.1 Základní pojmy	265
1.1.2 Předpoklady dědění	267
1.2 Dědění ze zákona.....	270
1.3 Dědění ze závěti	272
1.3.1 Pojem a náležitosti závěti.....	272
1.3.2 Vydědění	276
1.3.3 Zrušení závěti.....	277
1.4 Nabytí dědictví	277
1.4.1 Odmítnutí dědictví	277
1.4.2 Nabytí dědictví.....	278
1.4.3 Správce dědictví	279
1.4.4 Ochrana oprávněného dědice	281
1.4.5 Nabytí dědictví státem	282
Literatura	285
Věcný rejstřík	289

LITERATURA

MONOGRAFIE:

- DVOŘÁK, J.; SPÁČIL, J. *Společné jmění manželů v teorii a judikatuře*. 2. vyd. ASPI, 2007.
- JEHLÍČKA, O.; ŠVESTKA, J. a kol. *Komentář k občanskému zákoníku*. 7. vyd. Praha : C.H.Beck, 2002.
- ELIÁŠ, K. *Občanský zákoník – velký akademický komentář*. Praha : Linde, 2008.
- FIALA, J.; KINDL, M. *Občanské právo hmotné*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2007.
- FIALA, J.; KINDL, M.; DAVID, O. *Občanské právo procesní*. 2. vyd. Plzeň : Aleš Čeněk, 2008.
- KNAP, K. a kol. *Ochrana osobnosti podle občanského práva*. 4. vyd. Praha : Linde, 2004.
- KNAPP, V. *Teorie práva*. Praha : C.H.Beck, 1995.
- KNAPPOVÁ, Marta; ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK Jan et al. *Občanské právo hmotné 1*. Praha : ASPI, 2005.
- KNAPPOVÁ, Marta; ŠVESTKA, Jiří; DVOŘÁK Jan et al. *Občanské právo hmotné 2*. Praha : ASPI, 2006.
- KNAPPOVÁ, Marta; Švestka, Jiří; Dvořák Jan et al. *Občanské právo hmotné 3*. Praha : ASPI, 2007.
- PLECITÝ, Vladimír; SKŘEJPEK, Michal; SALAČ, Josef; ŠÍMA, Alexander. *Základy rodinného práva*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009.

ODBORNÉ ČLÁNKY:

- ŠVESTKA, J.; SPÁČIL, J.; ŠKÁROVÁ, M.; HULMÁK, M. et al. *Občanský zákoník I + II, velký komentář*. Praha : C. H. Beck, 2008.
- BAREŠOVÁ, E. Práva zapisovaná do katastru, *Právní rádce*, 2002, č. 9, s. 9–12.
- BAUDYŠ, P. K vydržení vlastnického práva k nemovitosti, *Právní rozhledy*, 2003, č. 4, s. 191–193.
- BEZOUŠKA, P. Nezletilý a závěť notářským zápisem. *Právní rádce*, 2005, č. 4, s. 19.
- BĚLOVSKÝ, P.: Vlastnictví plodů v římském právu. *Právní rozhledy*, 2003, č. 8, s. 396.
- BREJŠKOVÁ, L.; MAGLIA, M. K vybraným otázkám zástavního práva po novele. *Právní rozhledy*, 2003, č. 2, s. 81–83.
- DERKA, L. Zajištění dluhu zemřelého dlužníka. *Právní rozhledy*, 2003, č. 9, s. 476.

- FIALA, J.; ŠVESTKA, J. Občanské právo a jeho postavení v systému čs. práva. *Právník*, 1969.
- HURDÍK, J. Nadace ve světle současné právní úpravy. *Právník*, 1993.
- CHALUPA, L. Zánik vlastnictví nemovitosti opuštěním a vzdáním se vlastnického práva. *Právní rádce*, 2001, č. 5, s. 13–14.
- CHALUPA, L. Hospodaření manželů se SJM mimo obvyklou správu. *Právní rádce*, 2003, č. 1, s. 15–16.
- KASAL, J. Právo zástavní, podzástavní a zadržovací. *Právní rádce*, 2001, č. 1, s. 5–9.
- KNAPP, V. Odpovatelnost. *Právo a zákonnost*, 1992.
- KNAPPOVÁ, M. Právní subjektivita a způsobilost k úkonům v čs. občanském právu, *Rozpravy ČSAV*. Praha : 1961.
- KNAPPOVÁ, M. *Držba, Právo a zákonnost*, 1992.
- KOCINA, J. Zástavní právo v České republice po poslední novelizaci. *Bulletin advokacie*, 2002, č. 5, s. 20–32.
- MATEJKO, J. Úprava spotřebitelských smluv v právním rádu ČR se zvláštním zřetelem k tzv. distančním smlouvám. *Právník*, 2004, č. 9. 2004.
- PEJŠEK, V. Nabytí vlastnického práva k nemovitosti vydržením. *Právní rádce*, 2004, č. 5, s. 13.
- PEJŠEK, V. Zástavní právo k věcem movitým. *Právní rádce*, 2002, č. 6, s. 22–24.
- PIHERA, V. Vztah dlužníka a ručitele. *Právní rádce*, č. 3, 2000, s. 33–34.
- SALAČ, J. K otázce předpokladů odpovědnosti za škodu. *Právní rozhledy*, 2004, č. 18, s. 680.
- STUNA, S.; ŠVESTKA, J. Několik úvah nad postavením církví a náboženských společností v čs. právní rádu. *Právní rozhledy*, 2001, č. 12, s. 576.
- ŠVESTKA, J. Několik úvah nad státem jako právnickou osobou, zejména nad právní subjektivitou státních orgánů. *Právní rozhledy*, 1999, č. 6, s. 289–295.
- TĚMÍN, T. Odpovědnost za výrobek. *Právní rádce*, 2004, č. 8, s. 18.
- URBAN, J. Několik poznámek k odpovatelnosti právních úkonů. *Právní rádce*, 2002, č. 11, s. 31–32.
- VAŠÍČEK, M.; DVOŘÁČEK, D. Společné jmění manželů a vypořádání závazků. *Právní rozhled*, 2004, č. 11, s. 420.
- VESELÝ, J. Odpovědnost výrobců za škodu způsobenou vadou výrobku v právním rádu ČR. *Právní rozhledy*, 1999, č. 5, s. 244–249.
- VESELÝ, J. Právní úprava „time-sharingu“ v občanském zákoníku a její úskalí – 1. část. *Právní rozhledy*, 2003, č. 5, s. 216.
- VESELÝ, J. Právní úprava „time-sharingu“ v občanském zákoníku a její úskalí – 2. část. *Právní rozhledy*, 2003, č. 6, s. 275.